

Secretariaat van de Reconstructiecommissie
Postbus 5700
6202 MA MAASTRICHT

Roermond: 19 augustus 2003

Betreft: Zienswijze Concept-ontwerp Reconstructieplan

Van: Ir. H. Heijnen

Kenmerk: 03.00144/hh/255.22

Via dit schrijven doen de Milieufederatie Limburg, het Limburgs Landschap, de Vereniging Natuurmonumenten en het Staatsbosbeheer u een schriftelijke reactie toekomen op het Concept -ontwerp Reconstructieplan Noord – en Midden – Limburg d.d 10 juli 03 ten behoeve van de vergadering van de reconstructiecommissie d.d. 22 augustus 2003.

ALGEMEEN

Het voorliggende concept -ontwerp is onevenwichtig en niet duurzaam. Landbouw scoort een acht, natuur, milieu en water komen niet verder dan een magere vijf. En dat was toch niet de bedoeling van het Rijk. Reconstructie van het platteland in Noord - en Midden-Limburg zou immers zowel de landbouw - als de natuur – en milieuproblemen oplossen.

De buffers rondom de belangrijke natuurgebieden zijn te beperkt, aan 'water als ordenend -principe' wordt onvoldoende invulling gegeven en de meeste IV- bedrijven krijgen meer ontwikkelingsmogelijkheden waardoor niet duurzame investeringen worden uitgelokt.

Het voorliggende plan is voor de Milieufederatie en de terreinbeherende instanties derhalve volstrekt onaanvaardbaar. Wij zijn van mening dat belangrijke aanbevelingen vanuit het MER alsnog dienen te worden verwerkt.

Belangrijkste kanttekeningen en voorstellen per thema volgen hierna.

HERBEGRENTING EHS

Wij zijn het niet eens met de gevolgde procedure, de aangewezen gebieden en de voorgestelde compensatie. Voorbeeld: Rijkel Oost is niet conform 10 punten van Pronk. Natuurgebied is groter dan 10 ha en is zeker niet geïsoleerd gelegen. In dit concrete geval is niet het natuurgebied maar het IV bedrijf geïsoleerd gelegen te midden van vier dassenburchten!!

Overigens is deze herbegrenzing niet bemerd. Door deze wijziging krijgen 80 bedrijven meer ontwikkelingsruimte nog voor dat de reconstructie is begonnen. De voorgestelde compensatie is een sigaar uit eigen doos en daarom niet aanvaardbaar.

V o o r s t e l

Zorgvuldig in overleg tussen natuurterreinbeheerders en landbouw herbegrenzen en ha zinvol inzetten ten behoeve van bijvoorbeeld het waterspoor (bufferzones natuurgebieden). De effecten van de herbegrenzing dienen bemerd te worden.

ZONERING INTENSIEVE VEEHOUDERIJ

Wij zijn van mening dat er m.b.t. de ligging van de LOG's juist in de Waardevol Regionaal

Landschappen het criterium van 2000 m ten opzichte van Vogel-Habitatrichtlijngebieden gehanteerd dient te worden. Dit in verband met de kwetsbaarheid van deze gebieden.

V o o r s t e l

Door het criterium consequent toe te passen komen er terecht geen LOG's in het Waardevol Regionaal Landschap en wordt recht gedaan aan de hoofdzoneringgedachte.

Bestaande IV Bedrijven in verwevingsgebieden worden wat betreft hun bouwblok niet gemaximeerd. Zij kunnen onbeperkt doorgroeien. Dit is een versoepeling ten opzichte van het POL!!!

V o o r s t e l

Voor IV bedrijven in verwevingsgebieden een bouwblokplafond aanbrenge.

Het areaal van de extensiveringsgebieden is aanmerkelijk verkleind t.o.v eerdere versies van het reconstructieplan. Aanvankelijk lagen 600 bedrijven in extensiveringgebieden. Thans 300. Ook zijn de beperkingen inmiddels aanmerkelijk versoepeld. Aanvankelijk krimp , nu handhaving bouwblok. Aangezien de meest IV -bedrijven slechts een gedeelte van hun bouwkvavel hebben benut kunnen de meeste bedrijven ook in extensiveringsgebieden nog uitbreiden.

V o o r s t e l

Alleen die bedrijven verplaatsen die als gevolg van de reconstructie in de knel komen.

Areaal extensiveringsgebieden m.n. rondom gevoelige natuurgebieden vergroten, in combinatie met een maximum aan de uitbreiding binnen een bouwblok.

Koppeling RO en milieu kan in het kader van de reconstructie worden gemaakt. Het is een gemiste kans om er nu geen gebruik van te maken.

V o o r s t e l

Doorgroei in goed geprioriteerde LOG's laten plaats vinden. Prioritering dient plaats te vinden op reconstructie - en niet op gemeentelijk niveau (zie wat er gebeurd is in de Maasplassen, waarbij elke gemeente een jachthaven, een surfstrand, een natuuroever etc. claimde met als gevolg dat nu geen enkele functie goed tot zijn recht komt). Verder zijn wij van mening dat groei in LOG's navenant dient samen te gaan met krimp in extensiveringsgebieden.

BOM+ is een procedure waarvan de resultaten in hoge mate zullen worden bepaald door de randvoorwaarden die in POL, Reconstructie etc. worden vastgelegd. Zonder deze randvoorwaarden zal BOM+ in de praktijk boterzacht zijn.

V o o r s t e l

Harde randvoorwaarden in de reconstructie opnemen, zodat BOM+ tanden krijgt. Hiermee wordt voorkomen dat niet duurzame investeringen worden uitgelokt, hetgeen zowel in belang van de natuur als de landbouw is.

In de voorgestelde varkensvrije zone komen gaten voor ter plaatse van de grens met België.

V o o r s t e l

Deze gaten alsnog dicht en nagaan of een dergelijke zone ook zou moeten gelden voor pluimveebedrijven.

RECREATIE EN TOERISME

Aan het belang van bos - en natuurgebieden in sociaal-economisch opzicht wordt voorbijgegaan. De

Meinweg trekt ieder jaar meer dan een miljoen bezoekers.

V o o r s t e l

Erkennen dat er buiten de landbouw ook andere spelers een belangrijke rol spelen in de plattelandseconomie en hier vervolgens in de prioritering van de gelden navenant rekening mee houden.

WONEN, WERKEN EN LEEFBAARHEID

Ter plaatse van de vrijkomende agrarische bebouwing (VAB's) kan andere bedrijvigheid zich ontwikkelen. Thans is niet duidelijk welke regels hiervoor gelden.

V o o r s t e l

Ontwikkelen van een beleidskader voor uitbreidingsmogelijkheden VAB's

NATUUR, BOS EN ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR

Het plan zegt voor kwaliteit te kiezen (coalitie akkoord Provincie Limburg). Wordt ook beleden in toelichtende tekst, maar is vervolgens niet te herkennen in lijst met operationele doelen: projecten, die bij uitstek natuur-en milieukwaliteit en waterhuishouding dienen worden naar achteren geschoven (fosfaat- en ammoniakaanpak).

Verder wordt nog voor dat de reconstructie is begonnen bedrijven grenzend aan natuurgebieden meer ontwikkelingsruimte gegeven zonder dat daar iets tegenoverstaat.

V o o r s t e l

Voorgestelde herbegrenzing EHS ongedaan maken en projecten die daadwerkelijk verbetering van de kwaliteit bewerkstelligen naar voren halen

LUCHT, STANK EN AMMONIAK

Uit de MER blijkt dat de ammoniakdepositie te hoog blijft ;'Critical loads' worden massaal overschreden. Ten opzichte van het generiekebeleid worden geen extra maatregelen voorgesteld. Bovendien gaan de MER - berekeningen uit van een aantal discutabele veronderstelling. Wat gebeurt er als bijvoorbeeld de prijs voor varkensvlees 2 Euro wordt en de dierrechten in 2005 vervallen?

V o o r s t e l

In het MER een risico-analyse (dierrechten, invoering AmvB etc.) uitwerken. Verder bepleiten wij een aanscherping van de AmvB Huisvestiging alsmede de instelling van regionale emissieplafonds gebaseerd op de natuurlijke draagkracht van de betreffende regio's.

LANDSCHAP EN CULTUURHISTORIE

Wij missen de ontstening als lange termijn doelstelling.

V o o r s t e l

Ontstening alsnog als LD opnemen

In het voorkeursalternatief zal op circa 30.000 ha wettelijke herverkaveling plaats vinden. In P3, P4 en P5 gebieden zal de verkavelingsstructuur veranderen, waardoor cultuurhistorische waarden verloren kunnen gaan.

V o o r s t e l

Wij zijn van mening dat nadrukkelijk met de cultuurhistorische waarden rekening dient te worden gehouden. Hiertoe kunnen de door de meeste gemeenten inmiddels opgestelde landschapsbeleidsplannen mede als uitgangspunt fungeren.

WATERSYSTEEMHERSTEL

De voorgestelde maatregelen dragen ons inziens onvoldoende bij aan het realiseren van natuurlijkere afvoerregimes en goede waterkwaliteit op de langere termijn. De aan het watersysteem gebonden functies worden niet echt in evenwicht gebracht met een variërend aanbod aan water. Er wordt onvoldoende invulling gegeven aan 'water als ordenend principe'.

De gehanteerde 'postzegelbenadering' van 26 plus 14 prioritair verdroogde gebieden is geen daadwerkelijk systeemherstel.

V o o r s t e l

Om daadwerkelijk natuurlijke en veerkrachtige watersystemen te realiseren zullen er extra maatregelen dienen te worden genomen, waarvan de belangrijkste zijn:

- Het nadrukkelijker vasthouden van water in de haarvaten;
- 'Teelt volgt peil' in de praktijk brengen;
- Het bemestingsniveau in de belangrijke intrekgebieden aanmerkelijk terugbrengen.

In een aantal belangrijke natuurgebieden (Groote Peel) worden de natuurdoeltypen niet gehaald. In de Reconstructie is toegezegd dat hier op zou worden teruggekomen. Dit is nochtans niet gebeurd.

V o o r s t e l

Gedane toezegging nakomen.

Van de 700 ha nieuwe RBON ha' s ten behoeve van de prioritair verdroogde gebieden is het geld wel geclaimd. De ha' s zijn echter niet beleidsmatig ingevuld. Bij herbegrenzing EHS heeft deze vertaling wel concreet plaats gevonden.

V o o r s t e l

Beleidsmatige vertaling van deze RBON-ha's in samenhang met herbegrenzing van de EHS

Rondom de 14 'nieuwe' gebieden is vooralsnog geen bufferzone voorzien. Er gelden dus geen beperking ten aanzien van onttrekking water. Dit is in strijd met het voorzorgsbeginsel (voorkomen onomkeerbare ontwikkelingen)

V o o r s t e l

Ook voor deze verdrogingsgevoelige gebieden dient een bufferzone ingesteld te worden. Dus niet eerst ontwateren en dan gaan herstellen via aankoop.

KOSTEN EN PRIORITERING

In de kostenraming van het plan (pp 29) is voor het grootste gedeelte al elders (WB21, IWBP WPM en WRO etc.) geclaimd geld (totaal 1, 1 miljard Euro) opgenomen. Hiervan is slechts ca een kwart nieuw reconstructiegeld. Van dit "vrij toe te delen budget' van ca. 225 miljoen Euro is ca. 175 miljoen voor de landbouw, ca. 20 miljoen voor water en ca. 20 miljoen voor landschap gereserveerd. Bovendien zijn de landbouwdoelen concreet en in de eerste fase 2004-2007 voorzien.

V o o r s t e l

In het plan dient beter inzichtelijk gemaakt te worden wat feitelijk reconstructiegeld is.

Verder zijn van mening dat in het uiteindelijke plan evenwichtiger dient te worden geprioriteerd. Als voorbeeld: Vijfentwintig bedrijven minder verplaatsen levert een besparing op van 50 miljoen Euro. Hiermee zou het natuuralternatief met betrekking tot de vernatting van natuurgebieden voor 100% gerealiseerd worden

Het plan wil vooral gestapelde doelen realiseren. Dit uitgangspunt zal in de praktijk vaak conflicteren met de wens uitvoerbare projecten aan te pakken. Bovendien is het realiseren van gestapelde doelen (hooghangende fruit), waarin bijvoorbeeld een bedrijfsverplaatsing is verdisconteerd, in combinatie met de zwakke IV - zonerings gelijk aan dweilen met de kraan open.

V o o r s t e l

Gestapelde doelen alleen als uitgangspunt nemen als daadwerkelijk duurzaamheid, ook op de lange termijn in het verschiet ligt.

Wij hopen met onze zienswijze een bijdrage te leveren aan de totstandkoming van een reconstructieplan dat werkelijk een bijdrage zal leveren aan de oorspronkelijke doelstellingen.

Hoogachtend,

Stichting Milieufederatie Limburg,

Mede namens het Limburgs Landschap, de Vereniging Natuurmonumenten en het Staatsbosbeheer

ir. H.K. Vijverberg